

LA GESTIÓ DELS RESIDUS AMB AMIANT A LES DEIXALLERIES

RECOMANACIONS PER A LA MANIPULACIÓ DELS RESIDUS AMB AMIANT QUE ARRIBEN A LA DEIXALLERIA.

Què és l'amiant?

L'amiant o asbest és un mineral format per fibres microscòpiques que té la propietat de ser resistent al foc. És un material fibrós que està classificat com un residu especial. Les fibres d'amiant es trenquen longitudinalment i són extremadament fines, microscòpiques; és per això que la inhalació de fibres d'amiant pot ser perjudicial per a la salut, atès que pot provocar càncer o altres malalties pulmonars. Per aquest motiu és molt important una gestió correcta i estricta d'aquest residu especial. Així, el material que arriba a la deixalleria ha d'estar remullat i embalat amb material plàstic, ja sigui retractilat o en bosses ben tancades, per tal que l'exposició a les fibres d'amiant sigui mínima, tant per part dels usuaris com dels treballadors de l'equipament.

L'amiant va ser un material molt utilitzat durant anys en els sectors de la indústria i de la construcció i en l'àmbit domèstic, però la seva fabricació i comercialització a Espanya estan prohibides des de les acaballes de l'any 2002. Malgrat això, encara és habitual trobar-lo instal·lat en edificacions antigues construïdes entre els anys 1965 i 1980.

Què és el fibrociment?

És una barreja d'amiant amb ciment. La manera més habitual en què es troba a les deixalleries és en forma de plaques, teulades, canonades, xemeneies, dipòsits i jardineres. Al fibrociment també se'l coneix amb el mot popular d'uralita.

Si està en bon estat, el fibrociment no és perjudicial per a la salut; de fet, es considera que té una baixa capacitat per alliberar fibres. Però la seva perillositat augmenta en cas de trencament, desgast o manipulació incorrecta, perquè és llavors quan es desprenen les fibres d'amiant que poden quedar suspeses a l'aire i arribar als pulmons.

Les deixalleries estan obligades a acceptar residus amb amiant?

Les deixalleries no tenen l'obligació d'acceptar els residus amb amiant, però sovint es veuen en el compromís d'acceptar aquest material per tal d'evitar possibles abocaments en punts incontrolats, o bé se'l troben davant de la porta de la instal·lació.

Per tal de protegir els treballadors de les deixalleries de possibles exposicions a les fibres d'amiant, cal recordar que qualsevol treball de manipulació d'amiant ha de ser fet per una empresa registrada al Registre d'Empreses amb Risc d'Amiant (RERA), i que és obligatori dissenyar un pla de treball aprovat per l'autoritat laboral. Existeixen experiències de deixalleries que han començat a aplicar aquests plans de treball.

Quin és el procediment de treball si s'accepta amiant sense embalar?

- Abans de manipular el material, el personal de la deixalleria s'ha de posar correctament l'equip complet de protecció individual, que inclou els elements següents: granota d'un sol ús contra partícules tipus 5 (es recomana que no sigui de color blanc, millor un color fosc), guants de nitril, polaines i mascareta autofiltrant contra partícules FFP3. Cal segellar amb cinta adhesiva les possibles vies d'entrada de les fibres (juntres de les mànigues i guants, camals i botes... tot seguint un ordre correcte a l'hora de posar i treure els equips). També és imprescindible assegurar-se que la deixalleria disposa d'equips de protecció individual suficients.
- Les plaques i les peces d'amiant en bon estat de conservació s'han de dipositar en un contenidor flexible (*big bag*) de mida adequada, senyalitzat amb el rètol "amiant", sense llançar-les ni deixar-les caure, tot evitant que es trenquin.
- El material que hi arribi trencat i sense embalar s'ha d'humitejar amb cura, mirant de no provocar desprendiment de pols per la pressió de l'aigua.
- El material humit s'ha de posar en bosses de plàstic tancades, que cal dipositar als contenidors flexibles degudament senyalitzats. Els contenidors flexibles s'han de col·locar en un contenidor adequat, que ha d'estar sota cobert per protegir-lo dels elements meteorològics.

Precaucions i recomanacions generals:

- No trencar, tallar, ni foradar mai el material. Si es trenca, les fibres d'amiant s'alliberen i queden suspeses a l'aire, augmentant el risc d'inhalació.
 - Per tal de no exposar-les al risc d'inhalació o d'adherència a la roba, cal evitar la manipulació de l'amiant en presència de terceres persones.
 - Si hem de manipular material amb amiant, cal mullar-lo prèviament per tal d'evitar que se'n desprenguin les fibres.
 - Quan manipulem el material per a la seva retirada o trasllat, cal d'utilitzar guants de nitril, mascareta, polaines i una granota de treball d'un sol ús (millor que no sigui de color blanc).
 - Embolicar el material amb bosses de plàstic per evitar el desprendiment de les fibres d'amiant.
 - Disposar el material en elements de contenció. Al mercat existeixen diferents elements específics per a contenir aquests residus que ja venen retolats amb la "a" d'amiant:
- Bosses
- Minibags*
- Big bags* amb faldilla i camisa de tancament
- Sacs per a plaques de fibrociment amb faldilla i camisa de tancament.
- No netejar la zona afectada amb escombres o aire comprimit ja que aquests mètodes dispersen la pols i fan que les fibres quedin suspeses a l'aire. Utilitzar un pal de fregar humit i esbandir-lo o llençar-lo quan haguem acabat.
 - A l'hora de treure'ns els elements de protecció individual és important seguir l'ordre següent:

1. granota de treball i polaines
2. guants
3. mascareta
4. Ficar aquests equips de protecció en una bossa de plàstic, tancar-la i posar-la en el *big bag* amb els altres residus d'amiant.

- Dutxar-nos en acabar tot el procés, en els casos següents (atenció. l'aigüera de la dutxa ha de tenir un sistema de prefiltres i filtres de 5 micres de porus):
 - Si s'ha manipulat fibrociment sense embalar o amb embalatges trencats.
 - Si s'ha recollit fibrociment per trencament de les plaques, mal tancament o obertura d'embalatges.
 - Si s'ha realitzat qualsevol operació no prevista que impliqui un despeniment de pols d'amiant.
 - Si no ho fem, les fibres poden romandre adherides a la pell.
- Un cop l'element de contenció està ple, contactar amb un transportista autoritzat.
- El destí d'aquest residu és el dipòsit controlat de residus perillosos (classe III) de Castellolí (Anoia).

ALGUNS RECURSOS D'INTERÈS

- Guia de gestió de deixalleries
- On és l'amiant?
- El fibrociment amb amiant web Àrea Metropolitana de Barcelona
- L'exposició a fibres d'amiant web Departament d'Empresa i Ocupació, Generalitat de Catalunya
- El fibrociment amb amiant fulletó informatiu
- Planes de trabajo con amianto: orientaciones prácticas para su realización NTP 815